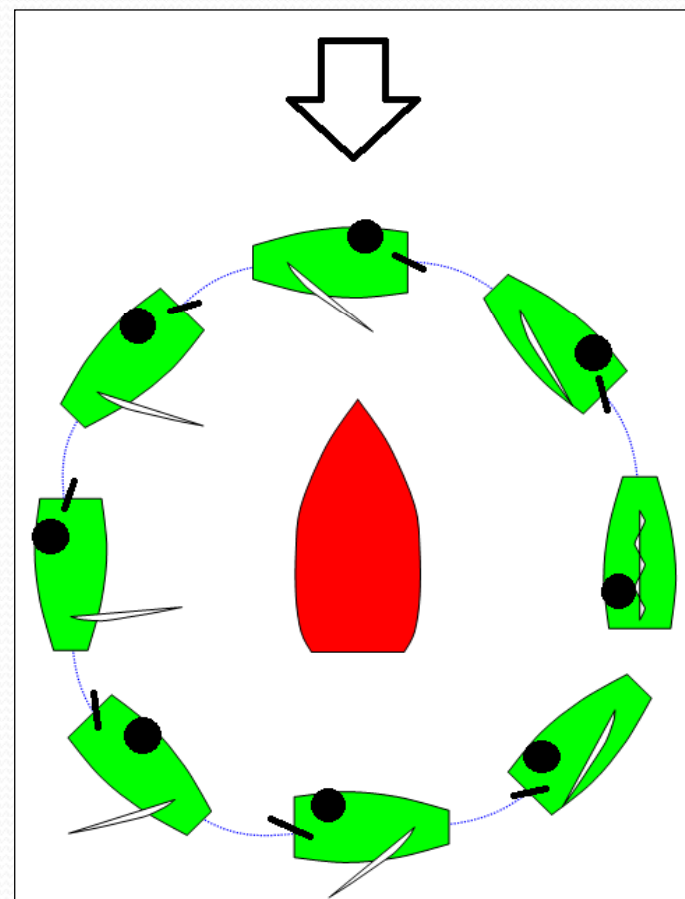

The background is a solid blue gradient. At the top, there are several wavy, overlapping lines in various shades of blue and cyan, creating a sense of movement and depth. The text 'MANÖÖVRID' is centered in the middle of the image.

MANÖÖVRID

Roolimine

Roolimise põhimõte on praktikas omandatav mõne minutiga, alguses tuleks vältida vigu ja neid kohe parandada, sest hilisem ümberõppimine võib kujuneda tõsiseks katsumuseks. Alguses on rooli pööramine kohmakas ja rooli pööramine ühele ja teisele poole suur. Selline rooli pööramine ei sobi paadile ja ta hakkab kursist kõrvale ja hoog aeglustub. Seega tuleb rooli pööramist teha aeglaselt, rahulikult ja võimalikult väiksemate nurkadega. Rooli pööramine peab kujunema vilumuseks nii et sellele pole vaja hiljem tähelepanu pöörata. Roolimees peab suutma paati pöörata nii et rooli poole ei vaata.

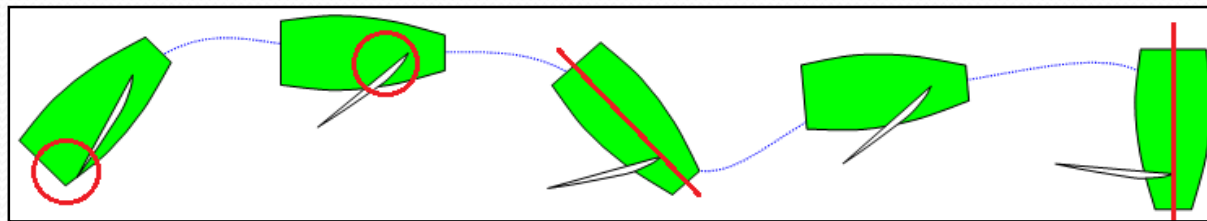
Purje asend

Purje õige asend tuule suhtes on üks purjetamise keerulisemaid asju ja see omandatakse alles pikaajalise kogemuse näol.

Optimistiga tihttuule kursil sõites tõmbame poomi paadi alltuulekülje tagumisse nurka. Purje sättimisel tuleb jälgida et kui laseme poomi nurgast välja, siis hakkab masti kõrvalt puri kergelt laperdama. Selle vältimiseks võtame sooti uuesti peale, et laperdamine masti juurest lõppeks. Kindlasti peab meeles pidama seda et paadi kurss jääks muutumatuks.

Külgtuules purjetades tuleb käituda analoogselt tihttuules sõitmisega. Võtad sisse kursi kuhu soovid külgtuules sõita, sätid purje nii et masti juurest ei laperdaks ning hoiad kurssi ja jälgid purje.

Taganttuule kurssil purjetatakse aga natukene teistmoodi. Nimelt tuleb puri lasta välja 90kraadi (risti) paadi teljega. Puri taganttuules ei hakka masti juurest lapendama, sest tuul puhub purjesse paadi ahtri poolt aga mitte võõri poolt.

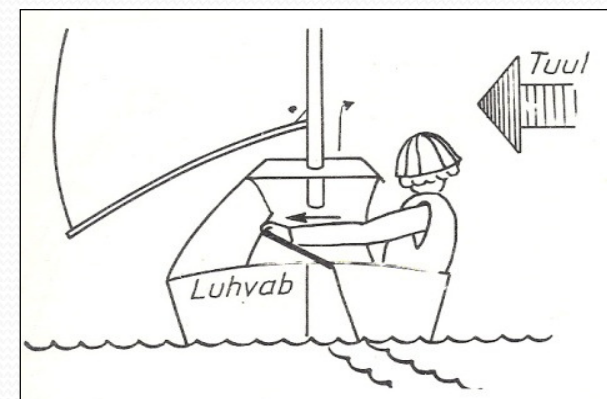
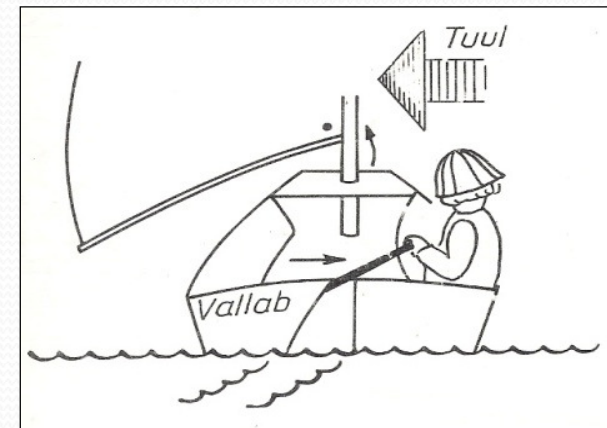
Vallamine ja luhvamine

Vallamine on paadi vööri keeramist allatuult ehk lihtsamini öeldud paadi nina purje poole keeramine. Vallamine toimub roolipinni oma poole tõmbamisega. Vallamisel peab sooti järgi andma, sest keerad rohkem tagantuule kursi poole ja see nõuab purje sättimist vastavale kursile.

Luhvamine on paadi vööri keeramine vastutuult ehk paadi nina keeramine tuule poole. Vallamine toimub roolipinni endast eemale lükkamisega. Luhvamisel läheb paat teravamalt tuulde ja purje tuleb soodist tõmmata peale, et ei hakkaks masti tagant puri laperdama.

Paadi hoog läheb aeglasemaks kui paat luhvab. Vastupidi on aga vallamisega, siis paadi hoog suureneb.

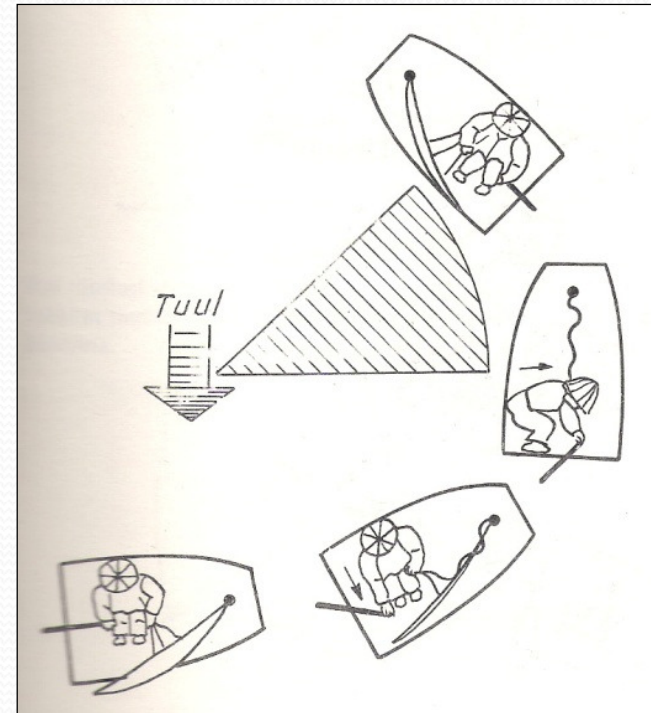
Tark purjetaja teab alati et siis kui tuleb kaldale keerab slipi poole nii et paat hakkaks luhvama.

Paut

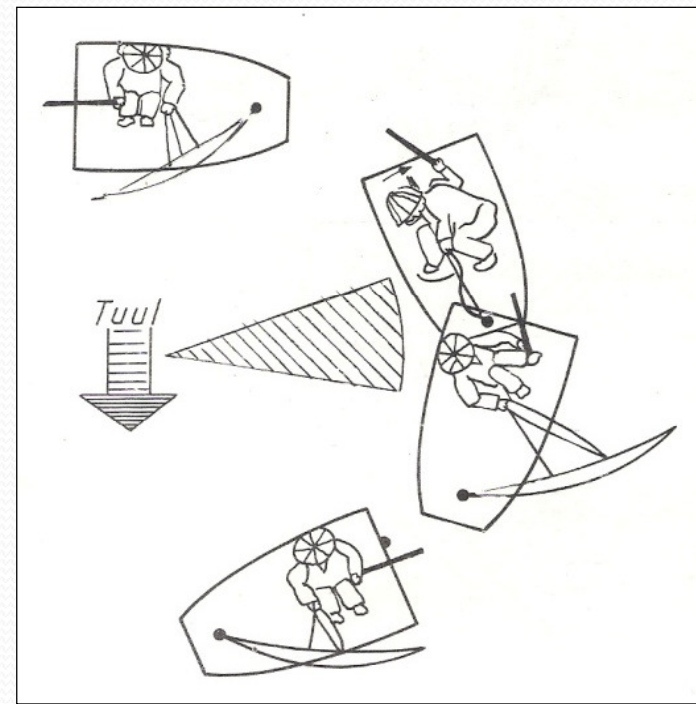
Paut on pööre teisele halsile, mille juures paat läbib vastutuule kursi. Veepeal toimub paut nii, et pöörame rooliga paadi luhvama kuni paat keerab vastutuult. Sel momendil peab roolimees liikuma paadi keskteljele. Nüüd hakkab purjesse tuul puhuma teiselt poolt ja roolimees peab liikuma uue pealtuule poordile ning vahetades käed nii et nad oleksid jälle õigesti uuel halsil purjetades. See tähendab et rooli hoidmise käeks saab ahtripoolne käsi ja soodi hoidmise käeks saab vööripoolne käsi. Lisaks on vaja käte vahetuse ajal ka rool uuel halsil kursi jaoks otseks tõmmata, et ei jätkuks paadi keeramine.

Paadi puhul on tähtis et manöövri puhul purjetaja on näoga kogu aeg ettepoole kui ta liigub paadis ja käsi vahetab. Seljaga vööri suunas ei tohi olla siis ei näe kuhu sa sõidad, et seda lihtsam oleks õppida võiks alati astuda esimese sammu paadis ahtripoolsema jalaga.

Halss

Halss on pööre teisele halsile nii, et pöördemomendil läbib paat ahtriga tuule suuna. Halssimine veepeal toimub nii et alustame rooliga paadi vallamist. Kui paat jõuab otse taganttuule kursile liigub roolimees jälle paadi keskteljele ning tõmbab purje sootidest teisele poole (teisele halsile). Roolimees tõmbe ajal jätkab liikumist uue vastutuule poordi poole, vahetades seejuures jälle käes olevad soodi ja rooli teise kätte. Halsi puhul on samuti tähtis et manöövri ajal purjetaja on näoga kogu aeg ettepoole kui ta liigub paadis ja käsi vahetab. Seljaga vööri suunas ei tohi olla siis ei näe kuhu sa sõidad, et seda lihtsam oleks õppida võiks alati astuda esimese sammu paadis ahtripoolsema jalaga.

Pidurdamine

Paadi seisma jätmiseks on 2 võimalust:

Lased sooti järgi niipalju et puri hakkab lappama tuules. Lisaks võid paati natukene ka luhvata ja keerata paati teravamalt tuulde. Kuna puri enam paadile hoogu ei anna siis hakkab paadi liikumise kiirus vähenema ja paat jääb seisma. Taganttuules sõites ei saa sedasi paati pidurdada. Selleks pead keerama paadi kursi kas külgtuulde või tihttuulde.

Teine võimalus on aktiivselt ja kiirelt pidurdada. Sel juhul pead jälle laskma soodi lahti ja keerama natuke teravamalt tuulde (luhvama). Lisaks pead selle käega millega hoiad sooti lükkama poomi vastutuult niipalju et puri täituks tuulega. Kui näed et paat jäi seisma lased poomist lahti. Taganttuules sõites jällegi ei ole seda võimalik teha.

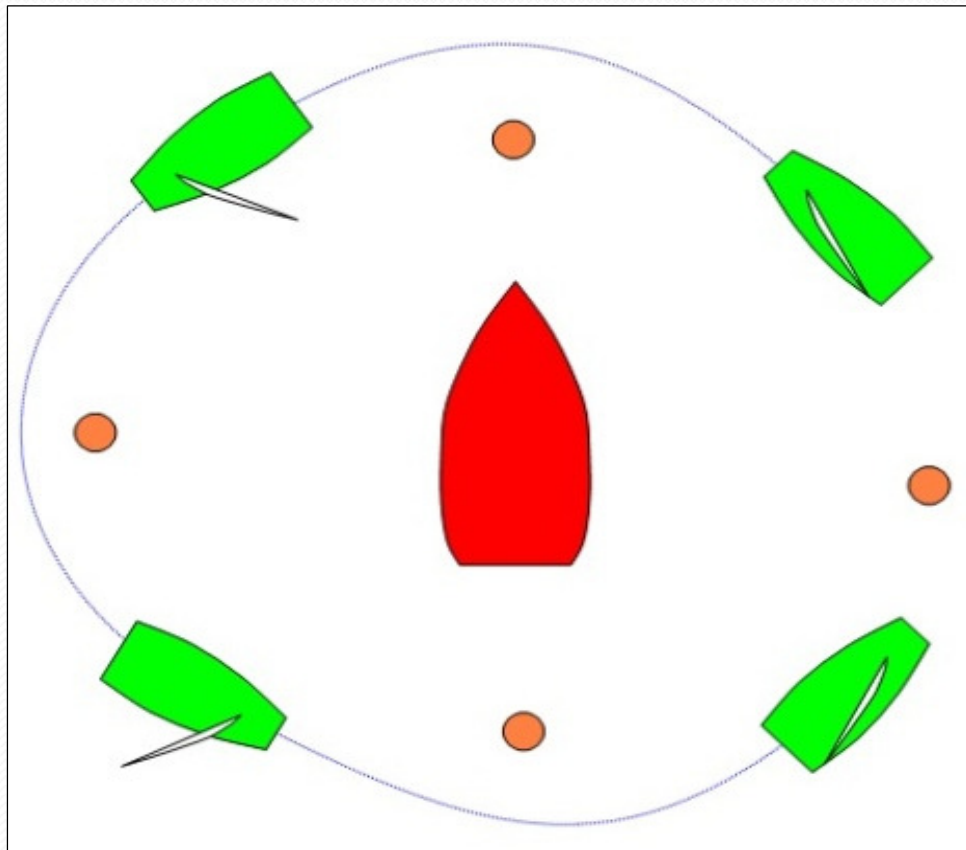
Kui jääd poomi hoidma liiga kaua ja ei lase lahti sellest õigeaegselt siis hakkab paat liikuma tagurpidi.

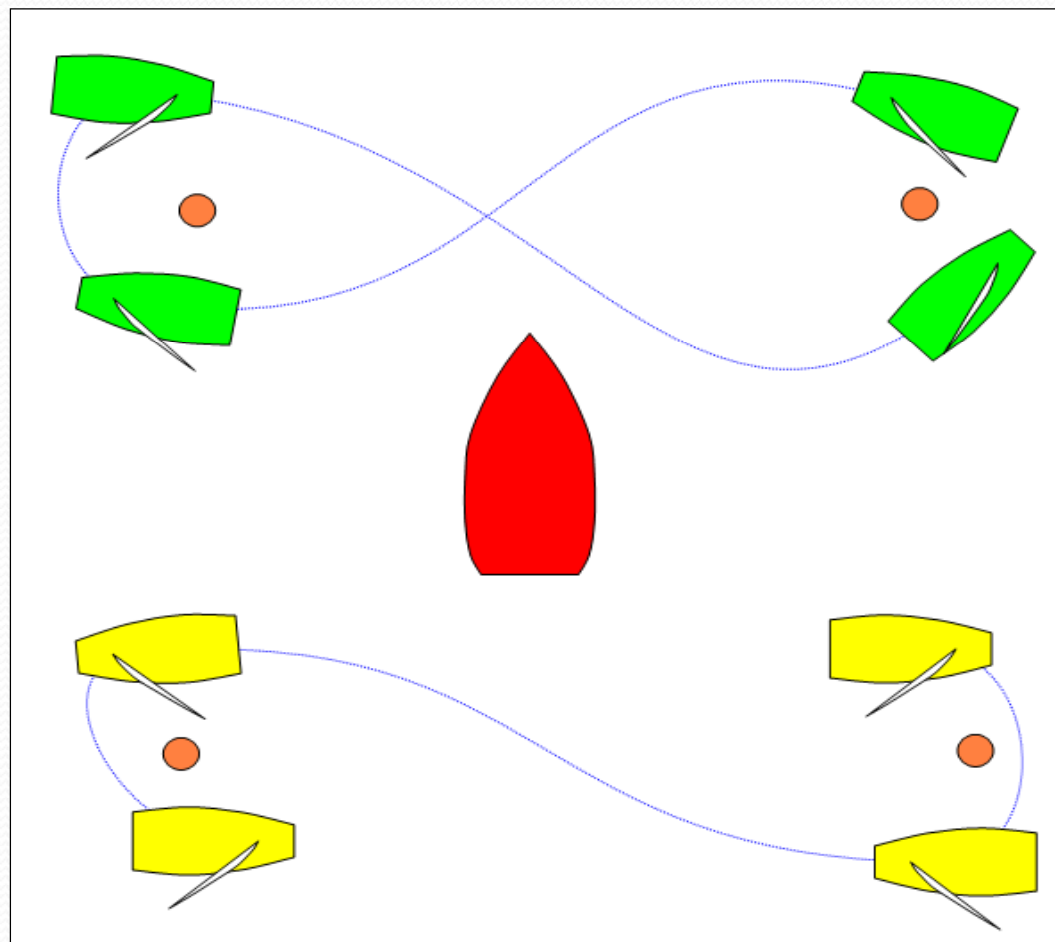
Kiirendamine

Paadi kiirendamine ehk kohapealt äraminek toimub väga lihtsalt. Kõigepealt pead sa vaatama et oleksid külgtuule kursil. Rooliga järsult tõmmate või lükates saad oma kurssi muuta. Kui oled külgtuule kursil siis tuleb rool otseks keerata ja hakata sooti peale võtma. Sooti tuleb võtta peale niipalju et puri täielikult tuult täis läheks. Tasapisi hakkab paat kiirust koguma ja sa hakkad liikuma. Nüüd kui paadil on hoog sees võid juba oma kurssi muuta kas tihttuule kursiks või taganttuule kursiks.

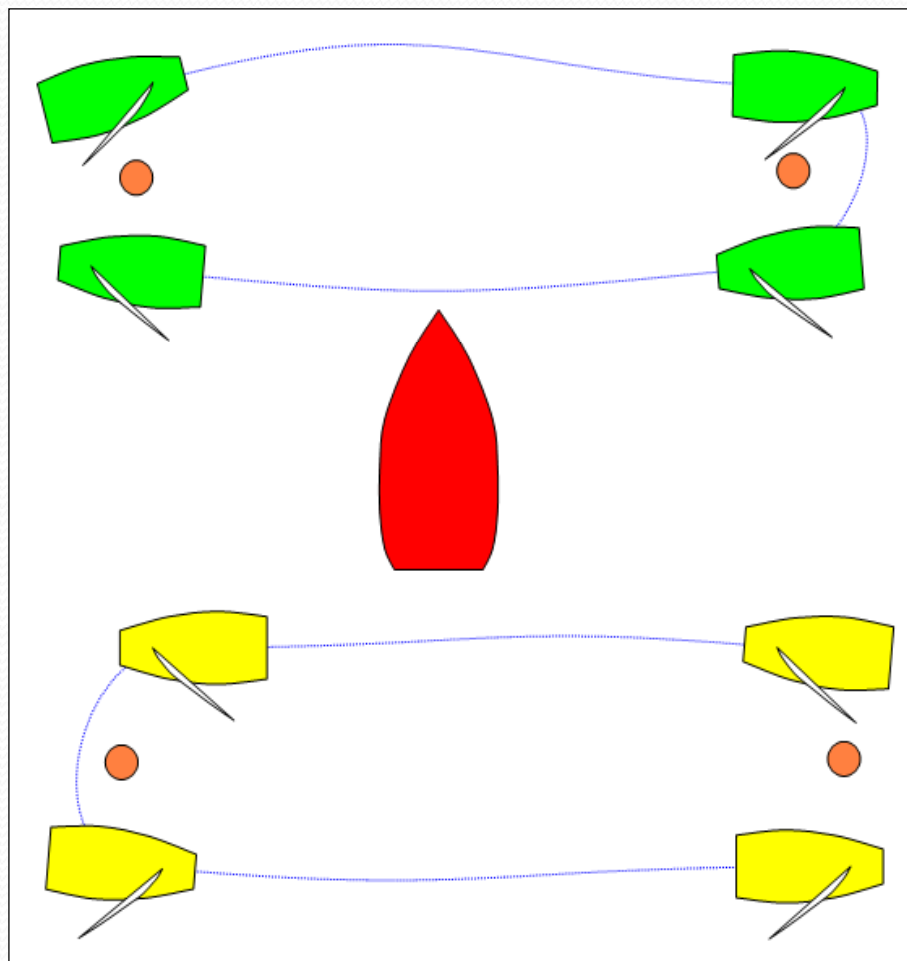
Harjutused veepeal: roolitöö ja purjetöö

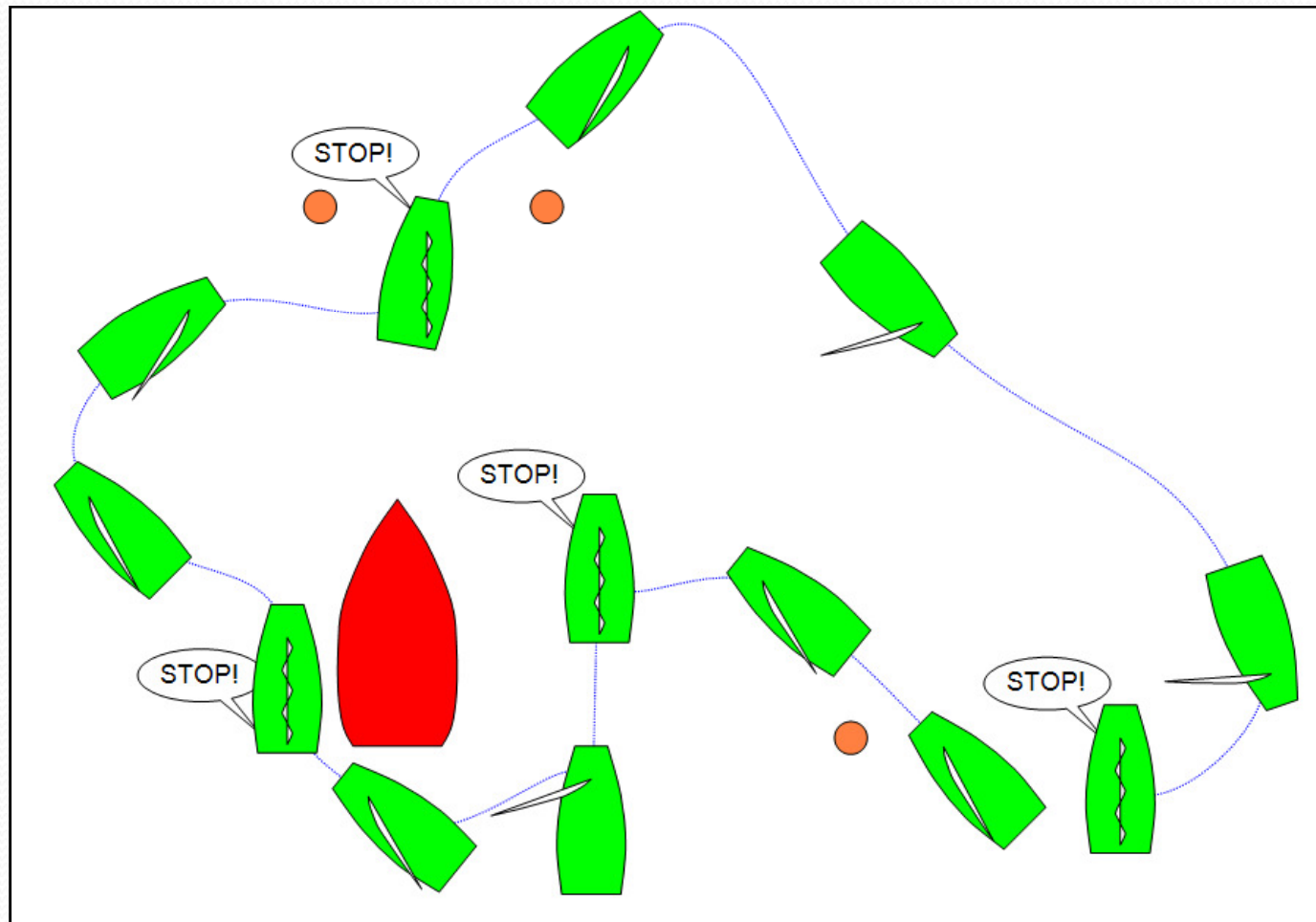
Harjutused veepeal: paut ja halss

Harjutused veepeal: paut ja halss

Harjutused veepeal: kiirendamine ja pidurdamine

Joonista paadile puri ja purjetaja asukoht.

